

AIRBRUSH

PRACOWNIA, SPRZĘT I MATERIAŁY (03)

Witam w trzeciej części artykułów dotyczących techniki malarskiej airbrush. Dzisiaj chciałbym opisać pracownię, sprzęt i niezbędne materiały. Jest to tematyka obszerna, gdyż dzisiejszy rynek oferuje całą gamę różnych narzędzi i materiałów. Jak w każdym rzemiośle w dużej mierze dobór sprzętu jest rzeczą indywidualną. Dla tego nie będę proponował żadnych nazw konkretnych producentów. Użyte w artykule fotografie dobrane były losowo i niczego nie sugerują. Moim zdaniem najważniejsze jest to, aby korzystać ze sprzętu, którego serwis i części zastępcze są łatwo dostępne. To samo dotyczy materiałów zużywających się na bieżąco. Przyzwyczajenie się do cech niektórych materiałów przyspiesza i ułatwia pracę. Oczywiście eksperymentowanie jest dobre na początku bo pozwala na wybranie (z szerokiej oferty) optymalnych dla siebie rozwiązań. Jestem zwolennikiem szybkiego ustalenia kwestii technicznych po to, aby jak najwięcej czasu przeznaczyć na maksymalne wykorzystanie wybranego sprzętu. Pracownia to jest odrębny temat. Można ją ulepszać, udoskonalać bez końca w miarę swoich możliwości. Pomieszczenie powinno być dobrze oświetlone światłem naturalnym i sztucznym oraz wentylowane. Konieczne są warunki do wykonywania prac o różnych gabarytach.

Pracownia airbrush może być małym pokoikiem do wykonywania ilustracji na papierze. Może też być dużym pomieszczeniem umożliwiającym malowanie obrazów na pojazdach. Niezależnie od wielkości pracowni musimy zwracać uwagę

Najważniejsze miejsce w pracowni to stanowisko mieszania farb i czyszczenia aerografów.

na kilka stałych elementów. Ponieważ zajmujemy się malarstwem priorytetem staje się oświetlenie. Idealem jest światło naturalne. Okna dachowe (świetliki) są najlepszym rozwiązaniem. Światło dzienne umożliwia najlepszą ocenę barw. W okresie jesienno-zimowym korzystamy ze światła sztucznego. Oświetlenie to powinno mieć parametry maksymalnie zbliżone do światła naturalnego. Chodzi o jednolitą temperaturę barw.

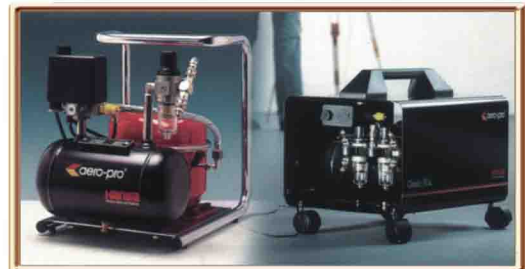
Podstawowe narzędzia to mały i 'redni aerograf dobrej firmy.

W wyposażeniu pracowni musi znajdować się stanowisko do mieszania farb i czyszczenia aerografów. Jest to miejsce usytuowane jak najdalej od wykonywanej pracy. Większość niepowodzeń w airbrush wynika z niedostatecznej dbałości o czystość i porządek. Dobrym rozwiązaniem w pracy jest korzystanie z kilku stanowisk. Stół do projektowania (najlepiej podświetlany), może być komputer z programem graficznym. Miejsce do wycinania szablonów wyposażone w specjalną matę, przyborek z nożykami i materiały maskujące.

Po lewej wygodny statyw stołowy na dwa aerografy. Po prawej małe zbiorniki ze sprężonym powietrzem idealne do szybkiego retuszu poza pracownią.

Sercem pracowni jest kompresor. Ulokujmy go tak aby nie przeszkadzał przy pracy. W przypadku dużego kompresora najlepsze będzie osobne pomieszczenie, sieć powietrza i gniazda do podłączenia się w pracowni. Współczesne sprężarki graficzne są ciche i wyposażone w całą gamę filtrów a także łatwe w użyciu. Posiadają często kilka gniazd do włączania aerografów. Zapewniają dostarczanie do aerografu najczystszego powietrza. Takie urządzenia jednak nie nadają się do malowania na dużych powierzchniach. Do dużych powierzchni stosujemy kompresor przemysłowy z aparatami oczyszczającymi powietrze. Cały czas mówimy o pracowni jednoosobowej. W przypadku kilku stanowisk zarówno w małej jak i dużej pracowni sieć powietrza jest bezwzględnie potrzebna.

Profesjonalne kompresory na kilka aerografów jednocześnie nie. Wyposażone w filtry powietrza. Podczas pracy niesłyszalne.

Po omówieniu tematu kompresora przejdźmy do aerografów. Konieczne jest posiadanie trzech narzędzi o różnych dyszach. Standardem jest: 0,15mm, 0,20mm, 0,25mm. Jednak przy malowaniu większych tel będzie potrzebny specjalny aerograf o dyszy 0,5mm. W pracowni airbrush na samochodach będziemy stosować nawet dysze o rozmiarach lakierniczych 1,5mm. Rozmiary dysz wpływają na stopień precyzji malowanych obrazów. Najczęściej zużywającymi się elementami

w aerografach i pistoletach natryskowych jest dysza i igła. Dlatego przy zakupie kierujemy się łatwym dostępem do serwisu i części zastępczych. Większość aerografów służy do malowania farbami wodnymi lub na bazie alkoholu. Ich wewnętrzna budowa zawiera części z gumy, korka, skóry i plastiku. Jeśli więc chcemy malować aerografem np. na samochodach lakierami akrylowymi to upewnijmy się czy kupowany sprzęt jest odporny na agresywne chemikalia. Ja preferuję aerografy w całości wykonane z twardych metali odpornych na ścieranie i o jak najprostszej budowie. Wybieram takie, żebym mógł stosować farby wodne i lakiery akrylowe. Aerograf trzeba połączyć z kompresorem przewodem doprowadzającym powietrze. Przewody dostępne są w różnych wersjach; proste i wygodne w pracy spiralne. Fabrycznie wyposażone w standardowo gwintowane końcówki. Jednak

Spiralny przewód powietrza do aerografu oraz specjalna kapa na dyszę z otworami uniemożliwiającymi gromadzenie się nadmiernej ilości farby wokół dyszy (tylko opcjonalnie).

przy czyszczeniu aerografu lub pracy z kilkoma, uciążliwe się staje ciągle odkręcanie końcówek. Dlatego warto zainwestować w drogie lecz bardzo wygodne w pracy "mikroszybkoszczki". Z uwagi na używanie w czasie pracy kilku aerografów warto zarówno przy stanowisku malarskim oraz serwisowym zainstalować uchwyty do ich odkładania. Statywy powinny być przenośne i nie rysujące delikatnej powłoki urządzenia. Oczywiście sprzęt należy chować po skończonej pracy. Zależnie od indywidualnych możliwości aerograf można wyposażać w dodatkowe akcesoria. Przy intensywnym malowaniu potrzebną może się okazać "kapa" z otworami odprowadzającymi nadmiar farby zbierającej się wokół dyszy (o tym w następnym artykule "Pierwsze kroki"). Teraz kilka informacji o materiałach maskujących. Amatorzy i hobbysci malują najczęściej z "wolnej ręki", rzadko korzystają z materiałów maskujących. Profesjonaliści stosują skomplikowane techniki maskowania w całym procesie tworzenia, a malowanie z "wolnej ręki" służy jako uzupełnienie. Efekty fotorealistyczne powstają przy umiejętnym operowaniu szablonem. Podstawowym materiałem maskującym są specjalne folie samoprzylepne dostępne w polsku i w macie. Są kryjące i

Folie i taśmy maskujące nie zostawiające kleju na podłożu. Matowe i z połyskiem (na matowych można rysować ołówkiem).

przeźroczyste w celu kontroli tego, co jest pod spodem. Można na nich rysować i wycinać w nich najmniejsze elementy. W airbrush na papierze lub na karoseriach niedopuszczalne byłoby przecinanie podłoża. Folie te mają specjalną budowę, która pozwala na nacinanie a nie przecinanie. Pomimo to nacięty szablon wewnętrzny z łatwością odklejamy od podłoża. Folie te mają słaby klej nie wchodzący w reakcję z żadną farbą i z żadnym podłożem. W sklepach dla plastyków jest wiele typów folii maskujących. Nie wszystkie są jednak odporne na chemię lakierniczą. Trzeba czytać informacje na opakowaniach. Większość sklepów magazynuje folie samoprzylepne niewłaściwie. Nie wiedzą, że materiał ten lubi ciemność

Specjalne maty odporne na cięcie. Idealne do wycinania szablonów w materiałach plastikowych.

i niskie temperatury. Przy taśmach maskujących należy uważać na klej. Preferuję tylko produkty markowe, szczególnie te przeznaczone do kabin lakierniczych (odporność kleju na wysokie temperatury). Spośród wielu materiałów maskujących warto wspomnieć o dużej roli, jaką spełniają szablony wycinane z kartonu lub PCV. Na karoseriach samochodowych nieźle sprawdzają się folie magnetyczne. Lata praktyki i wyobraźnia nauczyły mnie widzieć szablony w naturalnym odcieniu, we wszystkim co można by przyłożyć do płaszczyzny. Często są to absurdalne przedmioty, kawałki blaszek, szmatek lub przedmiotów o ciekawej krawędzi. Jednak pamiętajmy że maskowanie musi być świadome i zaplanowane. Trzeba

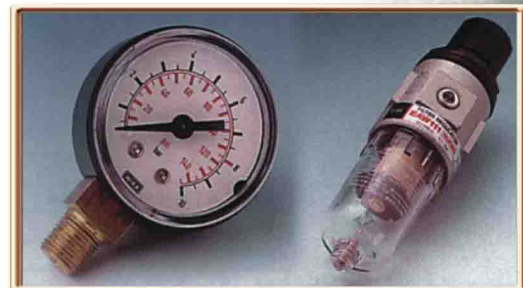
na każdym etapie pracy widzieć efekt końcowy i zmierzać do niego jak najkrótszą drogą nie tracąc czasu i pieniędzy. Airbrush jest formą malarstwa realistycznego i polega na konsekwentnej realizacji dobrze przemyślanego projektu.

Kolejnym niezbędnym narzędziem jest nożyk. Nożyk składa się z uchwyty i z ostrza. Niestety wiele z proponowanych w handlu jest złych. Ostrza należy kupować osobno i tylko dobrych firm, bo cięcia muszą być pojedyncze i pewne.

Specjalne, płaskie i obrotowe nożyki do wycinania szablonów. Odporne na rozpuszczalniki z wymiennymi ostrzami.

Nie należy ciąć dwa razy po tej samej linii (przetniemy podłoże lub wykonamy nieestetyczną krawędź). Uchwyt nożyka powinien być ergonomiczny i wykonany z materiałów odpornych na rozpuszczalniki. Lepiej korzystajmy z kilku rodzajów uchwytów bo jednym nie wytniemy wszystkich kształtów. Ciekawym przyrządem jest obrotowy nożyk z łożyskiem niesamowicie ułatwiający cięcie owalnych kształtów lub nożyk

Osobny wskaźnik do stałego ciśnienia i filtr z odstożnikiem wody dla czystego powietrza.

z podwójnym, regulowanym ostrzem do cięć podwójnych (niestety bardzo drogie ostrza). Poza tym w pracowni powinny na porządku dziennym być dostępne typowe przybory plastyczne; nożyczki, pędzle, ołówki, przybory kreślarskie itp. Pamiętajmy, że przy pracy z lakierami akrylowymi w/w przybory powinny być odporne na środki chemiczne. Jeśli korzystamy z sieci powietrza nie zapominajmy o zadbaniu o jego jakość. Potrzebne będą filtry, osuszacze powietrza i manometry do ustawienia ciśnienia dla aerografów. Ciśnienie powyżej 1,2 bar mogłoby uszkodzić delikatną konstrukcję pistoletu. Do mycia sprzętu nie wolno używać wody, gdyż zawiera kamień i niszczy sprzęt. Korzystajmy tylko z profesjonalnych chemikaliów do czyszczenia. Nie tak jak resztki farby nie

Podstawowy komplet farb do aerografu. Nakrętki wyposażone w zakraplacz ułatwiający dozowanie farby do pojemnika aerografu.

niszczy aerografu. Do malowania używa się specjalnych farb których konsystencja jest dopasowana do średnicy otworów dysz. Farby sprzedawane są w wygodnych opakowaniach z zakrętką w formie zakraplacza. Nakrętka zapobiega wysychaniu farby a zakraplacz pozwala na ekonomiczne dozowanie. Wyjątkiem jest farba biała, sprzedawana w tubkach i całkiem inaczej stosowana (więcej o tym w następnych artykułach).

Urządzenie stolikowe pochłaniające odkurz farby przy malowaniu ilustracji oraz maska z filtrem do pracy przy dużych obiektach.

Pamiętajmy, że w trakcie malowania aerografem większość farb pozostaje w powietrzu. Współczesne farby artystyczne są już produkowane na bazie organicznej. Lakiery samochodowe jeszcze nie, konieczne jest zatem korzystanie z akcesoriów chroniących nasze zdrowie i środowisko.

Andrzej Karpiński

AIRBRUSH & DESIGN · KARPIŃSKI
SPECJALISTYCZNA PRACOWNIA REKLAM NA POJAZDACH
od 1991 roku

Andrzej Karpiński otworzył swoją poznańską pracownię airbrush w roku 1991. Wykształcenie plastyczne oraz kilkuletnia praktyka w pracowni Teatru Wielkiego w Poznaniu zapoczątkowały fascynację malowaniem pistoletem natryskowym. Połączenie malarstwa artystycznego z technologią lakierniczą zaowocowało wykonywaniem prac na coraz wyższym poziomie. Po kilku latach praktyki w Niemczech i w Polsce Andrzej Karpiński wyspecjalizował się w wykonywaniu obrazów reklamowych głównie na karoseriach pojazdów. Prace autora wystawiane były w kraju i w Niemczech na wielu wystawach targowych i reklamowych. Z pracownią Andrzeja Karpińskiego współpracują poważne agencje reklamowe i kreatywne działy sprzedaży samochodów dostawczych Volkswagen, Scania, Mercedes Benz, Man. Pracownię odwiedzają również fani motoryzacji i hobbysci, właściciele pojazdów specjalistycznych i bardzo nietypowych oraz wszyscy, którzy chcą być oryginalni.

60-185 Skórzewo ul. Morwowa 23
www.airbrush.com.pl tel. 0 61 8143544